

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 7-11-2024

Onderwerp : Programmabegroting 2025 – 2028: “Een solide basis maakt sterk!”

Voorgestelde beslissing

- 1 De programmabegroting 2025 “Een solide basis maakt sterk!” vast te stellen;
- 2 De meerjarenraming 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen.

Aanleiding

Jaarlijks besluit de raad over de Programmabegroting. In de Programmabegroting stelt de raad de inhoudelijke en financiële kaders voor het komende jaar vast.

In overeenstemming met ons coalitieakkoord zijn de woonlasten per saldo gemaximeerd op 3%. Daarbinnen stijgt de OZB met 5%, de rioolheffing beperken we tot 1,2%, de verandering in de hoogte van de afvalstoffenheffing is minimaal. In de paragraaf Lokale heffingen is dit nader toegelicht. In de Voorjaarsnota zijn twee investeringen taakstellend opgevoerd; het knelpunt N18 en de verduurzaming van het Isala (Almende) college. Om de kapitaallasten van ruim 121.000 euro vanaf 2026 te kunnen dekken zijn middelen gevonden. dekkingsmiddelen.

Financieel beeld

Bij de bespreking van de Voorjaarsnota 2025 is duidelijk gebleken dat wij nog bewuster om moeten gaan met onze beschikbare financiële middelen. Voor 2025 zijn we erin geslaagd om u een sluitende begroting met een positief saldo te presenteren. Dit is niet zonder slag of stoot gegaan. Ook voor 2025 hebben we keuzes moeten maken, wat we wel en wat we niet gaan doen. De basis van deze begroting 2025 is dan ook solide te noemen. Vanaf 2026 hebben we echter een fors tekort, dat weliswaar minder groot is dan de Voorjaarsnota 2025 liet zien. Het is, naar de inzichten van dit moment, nog steeds een tekort van rond de 6 miljoen euro.

De begrotingsuitkomst en de meerjarenraming is als volgt:

Overzicht baten en lasten (x 1.000)	2025	2026	2027	2028
-------------------------------------	------	------	------	------

Lasten

1. De gemeente waar het goed wonen is	43.307	44.725	45.118	45.886
2. De leefbare gemeente	64.358	63.815	63.150	62.730
3. De werkende gemeente	6.654	7.211	7.530	8.299
4. De dienstverlenende gemeente	7.334	7.283	7.464	7.438
Bedrijfsvoering	17.507	17.948	17.375	17.784
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	3	3	3	3
Onvoorzien	50	50	50	50
Totaal lasten	139.212	141.037	140.691	142.191

Baten

1. De gemeente waar het goed wonen is	22.819	23.654	24.165	24.622
2. De leefbare gemeente	12.885	12.724	12.108	12.108
3. De werkende gemeente	1.255	1.255	1.255	1.255
4. De dienstverlenende gemeente	1.181	1.324	1.407	1.264
Bedrijfsvoering	682	677	677	677
Algemene dekkingsmiddelen	100.420	95.039	95.504	95.596
Totaal baten	139.243	134.673	135.117	135.522

Totaal saldo van baten en lasten (voor bestemming)	31	6.364-	5.574-	6.669-
---	-----------	---------------	---------------	---------------

Mutaties reserves

Toevoegingen aan reserves	604	604	604	604
Onttrekkingen aan reserves	1.130	1.116	399	1.252

Totaal mutatie reserves	526	511	206-	648
--------------------------------	------------	------------	-------------	------------

Totaal saldo lasten	139.816	141.641	141.295	142.795
Totaal saldo baten	140.373	135.788	135.515	136.774

Resultaat na bestemming	557	5.853-	5.780-	6.021-
--------------------------------	------------	---------------	---------------	---------------

Ingrijpende maatregelen en keuzes zijn noodzakelijk als het Rijk de Algemene uitkering niet verhoogt en we ontkomen er niet aan om gemeentelijke taken te schrappen. Daarom starten we in het najaar van 2024 een traject om tot bezuinigingsvoorstellen voor 2026 en daarna te komen.

Vorbereiding voor de uitwerking van deze complexe opgave gebeurt langs een aantal sporen, die in de inleiding van deze Begroting beschreven zijn. In maart 2025 brengen we deze sporen samen en bereiden we bestuurlijke besluitvorming voor.

Structureel begrotingssaldo

Het structureel begrotingssaldo van het betreffend begrotingsjaar en de meerjarenraming ziet er als volgt uit:

Presentatie van het structureel begrotingssaldo(x 1.000)	2025	2026	2027	2028
Saldo van baten en lasten	31	-6.364	-5.574	-6.669
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	526	511	-206	648
Begrotingssaldo na bestemming	557	-5.853	-5.780	-6.021
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.209	398	-207	647
Structureel begrotingssaldo	1.766	-6.251	-5.573	-6.668

De gemeentewet (artikel 189) en het BBV schrijven voor dat de begroting structureel in evenwicht moet zijn. Dat betekent dat structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Het gaat hierbij om het betreffende begrotingsjaar, dus in dit geval het jaar 2025. Dat is structureel sluitend en daarmee is voldaan aan de voorschriften.

In onze eigen begrotingsdoctrine is als uitgangspunt opgenomen dat elke jaarschijf van de begroting (betreffend begrotingsjaar én meerjarenraming) structureel sluitend moet zijn. Daar wijken we in de meerjarenraming voor 2026 tot en met 2028 van af.

Wat wordt met beslissing bereikt

Met de vaststelling van de Programmabegroting 2025 autoriseert de raad het aangaan van verplichtingen door het college van B&W binnen de door de raad gestelde inhoudelijke en financiële kaders. Daarnaast kan worden voldaan aan de verplichting om de Programmabegroting vóór 15 november 2024 aan Gedeputeerde Staten te zenden.

Argumenten om in te stemmen met voorgestelde beslissing(en)

1.1 De programmabegroting 2025 geeft invulling aan het coalitieprogramma en de Voorjaarsnota 2025.

De Voorjaarsnota 2025 met de benoemde ontwikkelingen, het coalitieprogramma, de begrotingsdoctrine en de meicirculaire 2024 vormen de basis voor deze programmabegroting. Daarnaast zijn in de programmabegroting actuele ontwikkelingen verwerkt.

1.2 De begroting voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De begroting is opgesteld conform de eisen van het BBV. Met deze begroting kunnen de maatschappelijk relevante opgaven worden gerealiseerd op basis van een structureel sluitende begroting met behoud van een voldoende financiële positie en weerstandsvermogen.

1.3 De begroting is structureel sluitend.

Conform de lijn die de afgelopen jaren is ingezet door de raad, pakken we stevig door op de ambities die we de afgelopen periode hebben ingezet. Voor 2025 is de begroting structureel sluitend.

1.4 De cijfers van het meerjarenperspectief geven een zo goed mogelijk beeld van de begrotingsjaren 2026-2028.

De cijfers zijn gebaseerd op de huidige inzichten en onze voorstellen. Voor 2026 tot en met 2028 zijn we niet structureel sluitend

1.5 Het college biedt de begroting aan de raad aan, vergezeld van een meerjarenraming

Artikel 190 van de Gemeentewet schrijft voor dat het college jaarlijks de begroting met toelichting en een meerjarenraming met toelichting aan de raad aanbiedt. Dit dient tijdig te gebeuren, zodat -na vaststelling door de gemeenteraad- de begroting vóór 15 november 2024 kan worden aangeboden aan Gedeputeerde Staten.

1.6/2.1 Het vaststellen van de programmabegroting is een bevoegdheid van de raad.

Op grond van artikel 191 Gemeentewet is de raad bevoegd tot het vaststellen van de begroting. De meerjarenraming vereist geen vaststelling.

Kanttekeningen

a. De septembercirculaire 2024 is nog niet verwerkt in de programmabegroting

Conform de begrotingsdoctrine is de meicirculaire 2024 leidend voor de programmabegroting 2025. De septembercirculaire kan voor 2025 wijzigingen met zich meebrengen. Nadat de septembercirculaire is uitgebracht, wordt u over de effecten hiervan geïnformeerd. Deze effecten worden vervolgens meegenomen in de bestuursrapportages van 2025.

b. De meerjarenraming is voor het jaar 2026 tot en met 2028 niet structureel sluitend, daarmee wijken we af van de begrotingsdoctrine

In onze eigen begrotingsdoctrine is als uitgangspunt opgenomen dat elke jaarschijf van de begroting (betreffend begrotingsjaar én meerjarenraming) structureel sluitend moet zijn. Daar wijken we in de meerjarenraming voor 2026 tot en met van af. Dit komt vooral door de fors lagere rijksbijdrage. We

verwijzen hierbij naar het advies van de VNG.

c. *We wijken af van het coalitieakkoord*

Voor de onderwerpen "elk jaar structureel sluitend", "hekjes sociaal domein", wijken we af van het coalitieakkoord. Ten aanzien van structureel sluitend zijn verwijzen we naar kanttekening b. Ten aanzien van de hekjes sociaal hebben we de raad in het voorjaar van 2023 geïnformeerd over de moeilijkheden om vast te blijven houden aan de hekjes. In de begroting 2024 heeft de raad reeds ingestemd met een andere systematiek, waarbij nog wel een aparte bestemmingsreserve Sociaal Domein in stand blijft. Die laatste lijn trekken we door, daarom is deze begroting opgesteld zonder rekening te houden met de "hekjes" in het sociaal domein.

Kosten, baten, dekking

Zie bijlage programmabegroting 2025-2028

Uitvoering

Planning

- **Donderdag 14 oktober:** Technische werkbijeenkomst vragenronde begroting en berap
- **Maandag 7 november:** 1^e termijn raadsvergadering/Algemene beschouwingen
- **Donderdag 11 november:** 2^e termijn raadsvergadering

Bijlage: Programmabegroting 2025-2028

Burgemeester en wethouders,

R. Frerix

M.W.J. Maasdam

Secretaris

Burgemeester

Raadsvergadering d.d.

- conform voorstel
- zonder hoofdelijke stemming
- met algemene stemmen
- stemmen voor stemmen tegen
- aangenomen
- aangenomen met amendement
- aangehouden
- verworpen
- ter vergadering uitgereikt bij agendapunt
- in handen B&W gesteld
- opmerkingen/toezeggingen:
-